

Organizacje pozarządowe chcą demokratyzacji samorządu

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Opublikowano: sobota, 23, maj 2015 00:00

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odłony: 1719

Lokalną politykę trzeba odblokować a mieszkańcy powinni zostać włączeni do współdecydowania o rozwoju polskich gmin – apeluje koalicja organizacji i środowisk obywatelskich do wiceministra Administracji i Cyfryzacji, Marka Wójcika

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Stowarzyszenie Bona Fides, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej, Fundacja Res Publica, Fundacja Szkoła Liderów, Fundacja Wspomagania Wsi, Instytut Spraw Publicznych, Instytut Spraw Obywatelskich, Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Sieć Obywatelska Watchdog Polska oraz Stowarzyszenie Wiedzy Obywatelskiej na rzecz Demokracji i Integracji Europejskiej to 12 organizacji pozarządowych, które tworzyły koalicję na rzecz jakości demokracji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Koalicja ta składa się z przedstawicieli 150 organizacji i środowisk obywatelskich i eksperckich. Przygotowała też propozycje zmian w prawie, które miałyby służyć obywatelom. Dzięki nim ma się poprawić reprezentatywność władz, zachwiana równowaga między władzą wykonawczą i uchwałodawczą w gminach ma zostać przywrócona a mieszkańcy mają się włączyć do współdecydowania o rozwoju ich miejscowości oraz do budowania kultury współpracy i zaufania między władzą i obywatelami. Takie uzasadnienie znajdziemy w piśmie z 6 maja podpisanym przez reprezentantów koalicji a skierowanym do ministra Wójcika. Zawiera ono całą listę postulatów.

- Postulaty te zostały opracowane w odpowiedzi na złożoną przez Panią Premier zapowiedź powołania w Sejmie Nadzwyczajnej Komisji do zmian systemowych, a także na zaproszenie Pana Ministra, sformułowane podczas jednego z posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego – czytamy w piśmie.

Postulaty podzielone są na dwie tematyczne części: otwarcie samorządowego procesu decyzyjnego na obywateli oraz wzmocnienie pozycji rady, komisji rady i radnych.

Otwarcie samorządowego procesu decyzyjnego na obywateli

W ramach pierwszej części koalicja proponuje następujące zmiany:

- wprowadzenie obowiązku przyjmowania przez gminy regulaminów konsultacji społecznych zawierających informacje o trybie prowadzenia konsultacji (m.in. określających sposób inicjowania konsultacji na wniosek mieszkańców), harmonogramie oraz sposobie wykorzystania ich wyników,
- wprowadzenie obowiązkowych konsultacji społecznych przy uchwalaniu budżetu gminy,
- wprowadzenie ustawowego zapisu umożliwiającego wdrażanie i funkcjonowanie budżetu obywatelskiego,
- wprowadzenie rozwiązań analogicznych do funduszu sołectkiego w przypadku jednostek pomocniczych w gminach miejskich,
- publikowanie informacji dotyczących majątku oraz działalności jednostek organizacyjnych oraz spółek komunalnych,
- wprowadzenie ułatwień dla organizacji referendów tematycznych poprzez obniżenie wymaganej liczby podpisów,
- wprowadzenie do ustawy o samorządzie gminnym przepisu mówiącego, że zasady przeprowadzenia referendów w jednostkach pomocniczych reguluje statut gminy.

Wzmocnienie pozycji rady, komisji rady i radnych

Natomiast wzmocnienie pozycji rady, komisji rady oraz radnych miałyby zdaniem koalicji zostać osiągnięte poprzez:

- wprowadzenie instytucji głosowania imiennego radnych jako zasady,
- wzmocnienie pozycji komisji rewizyjnej, a w niej pozycji radnych nienależących do koalicji rządzącej m.in. poprzez poszerzenie możliwości kontrolnych na wszystkie jednostki organizacyjne dysponujące majątkiem gminy oraz na spółki komunalne a także poprzez nadanie jej możliwości wzywania na posiedzenia i żądania wyjaśnień oraz informacji od kierowników jednostek organizacyjnych,
- zobowiązanie wójta do składania ustnych wyjaśnień oraz pisemnego sprawozdania w sprawie wykonania poszczególnych uchwał rady gminy na wniosek rady gminy,
- wprowadzenie na wniosek co najmniej 1/3 składu rady gminy instytucji wysłuchania kandydatów na kierownicze stanowiska podczas posiedzeń właściwych merytorycznie komisji rady gminy oraz możliwości wydawania przez komisję rady gminy opinii (o charakterze niewiążącym dla wójta/burmistrza/prezydenta miasta); reguła ta dotyczy tylko tych kandydatów, których wybór nie został przeprowadzony w trybie konkursowym,
- przyznanie grupie min. 3 radnych prawa inicjatywy uchwałodawczej wraz z gwarancją, najpóźniej w 2 miesiące od złożenia inicjatywy, przeprowadzenia nad nią debaty na forum rady; w tej samej sprawie możliwe jest złożenie tylko jednego projektu przez daną grupę radnych w ciągu roku; rada gminy w statucie może przyznać prawo inicjatywy uchwałodawczej mniejszej liczbie radnych,
- ułatwienie dostępu radnych do informacji publicznej poprzez skrócenie czasu oczekiwania do 5 dni roboczych w przypadku informacji nieprzetworzonych oraz rozszerzenie zakresu informacji, do których radni mają zagwarantowany dostęp, o informacje które wpływają na realizację zadań odpowiedniego szczebla samorządu (analogicznie do uprawnień pracowników urzędu gminy),
- wyodrębnienie biura obsługi rady ze struktury urzędu gminy oraz zapewnienie radnym dostępu do szkoleń oraz obsługi analityczno-ekspertyznej; w tym celu proponowane jest utworzenie w budżecie gminy rezerwy celowej.

Postulaty te mają być przedmiotem dyskusji na Zespole ds. Ustrojowych Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.